

Nro 40.

A'FELS. R. TSASZARNAK ES A. KIRALYNAN
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

BCEJ Cluj / Central University Library Cluj
Költ Bétsben Novembernek 14-dik napján 1794.
esztendőben.

Német Birodalom.

Nemtsak a' Frantziák ellen hadakozó nemzetek,
hanem önnön magok a' Frantziák is sziv
zakadva várják magokhoz a' békességek keile-
metes isten allonyát. — Oct. 26 ikán egy Frantzia
kapitány volt *Ehrenbreitsteinban*, hadi előjárói-
tól oda lévén küldetve, a' ki el merte monda-
ni, hogy a' Frantziáknál senki jobban nem kíván-
nya e' veszedelmes hadakozásnak végét: hogy az
8 regemenjek a' jelenvaló háborúok kezdetétől
fogva 150 régi katonára olvadt le. — Ezen Fr.
tilt követsége rövidedeo abban adott, hogy a'
Ts. K. seregek szünnyenek meg az ellenségesek.

déstől, ők is hasonló módon fogják magokat viselni, mellyre azt a' válszt nyerte, hogyha ők parolájokat meg tartják, leg kevesebbet sem kétkedhetnek a' Ts. K. seregeknek tsendes magok viseletéről; ellenben ha meg nem tartják azt, tromfot tromfal fogtak ezek is útni. — *Koblentzen* lett bé menetelek után annyira a' bor italnak adták magokat a' Frantzia katonák, 's annyi rendeletlenséget vittek végbe, hogy képtelen volt vezérjek 300 livra büntetés alatt meg tiltani a' kortsmárosoknak, hogy sem bort, sem más részegítő italt ne mérezzeljenek katonáinak adni. — A' honyaikból ki futott *Koblentzi* lakosok eránt azt hirdettette ki, hogyha oda vissza akarnak térni, a' Ts. K. Generál comandónak passusa mellett, bizvást vissza mehetnek, külfömben kotya vetyére fog hatra hagyatott jószágok és örökségek hanyattatni. — Mind *Kolóniában*, mind *Koblentzen*, mind más általok el foglaltatott városokban és helységeken, szabad vallásbeli gyakorlást engedtek, és még ekkorig haragjaiktól sem fosztották meg azokat. — Ugy hallatik, hogy a' Német Birodalom részéről, a' Moguntziai Coadjutor *Dalbert* kanonok fog a' fegyver szűnés, és békesség végett *Párisba* menni.

Azokban a' Rénuson túl fekvő tartományokban, a' mellyeket a' Frantziák el foglaltanak, következő hirdetményt tétettek közönségesse a' Nemzeti Képviselek: Meg fontolván azon nagy költségeket, mellyek által a' Belgiomban és más el foglaltatott tartományokban a' birtokosok, árendások, földmivesek és más lakosok terheltek, egy részről azoknak a' gabonáknak ki tsépelletésére, és armádiainknak tartására szükséges tábori eleséseknek, minél előbb lejendő ki szerzésére; más részről pedig azoknak meg jutalmaztatásokra, a' kik ezeknek ölzve lett gyűjtetésekben buzgók és szorgalmatosok vóltanak, avagy azoknak meg büntettetésekre, a' kik minden útonmódon kívánták azt akadályoztatni, következő végzéseket hoztunk: 1) minden materiálék, árú

portékák, lovak, barom, gabona, furázs, és más eseségek, a' melyek a' respublicának számára Belgiomban, és más el foglaltatott tartományokban, nem küömben a' *Jemappet* olztályban, és a' *Lüttichi* földön, requisitióba tétettek, a' meg határozott maximum szerint *Rysselben* fognak ki fizettetni — 2) a' ki máórl fogva, *Nov. 30-ik* napjáig gabonát, és másféle eseségeket fog a' magazinumokba bé vinni, a' maximum szerint való fizetés mellett, öt per centum jutalmaztatást fog nyerni — 3) a' ki pedig a' requisitió után 10-éd nappal semmit sem fog a' magazinumokba bé vinni, nemtsak el veszti a' fellyebb meg határozott jutalmat, hanem e' mellett katonai erővel fog annak tellyesítésére szorittatni. — 4) A' kik e' mostan folyó hólnapnak el múlása után vijendik bé a' réájok vettetett dolgokat a' magazinumokba, azok csak a' maximum szerint fognak ki fizettetni, ennekfelette minden hólnapi késedelmezésekért, annak 10 ed részét el vesztik.

Kolóniában, minden kalmárnak meg kellett mondani, mennyivel légyenek a' külföldieknek adossák, a' melly adosságot nem creditoraiknak, hanem a' Fr. respublicának tartoznak le fizetni. — Egy oda való kereskedő 60 akó páfinkát eltagadván, meg fogadtatott, és ki mondatván ellene a' sententzia, agyon lövetett. — *Oct. 15-dikén* egy parantsolatot tétetett a' *Bonni* municipalitas, az az, a' Fr. nemzeti biztosok által rendeltetett polgári előjárók, közönségessé, melly szerint nyóltzad nap alatt minden ahhoz tartozó környékben taláztatandó gabonát, szénát, szalmát, abrakot, lovat, ökröt, tehenet, sertést, a' lakosoknak, papoknak, egyházi és világi jószágoknak, a' papi és világi dézmáknak, és az onnan ki költözött lakosoknak számát fel kelleik jegyezni, 's a' nemzeti biztosoknak bé adni. — *Oct. 22-dikén* 100 ezer font szénát, és 240 malter, az az, 2830 köböl abrakot kellett nékiek a' Fr. ármádiához küldeni.

Wesel 25. Oct. A' mi városunk 18 ezer Auszriacusok által fedeztetik, kiknek fő kvártélyok, ma vagy hólnapide fogjönni. — *Vennlonak* ágyútatását, melyet 15000 Frantzia vett ostrom alá tegnap világosan hallottunk. — Sokkal több, n táboroznak *Mastricht* alatt. — *Rüremondban* minden fel irattatik, és papiros pénzel fizetetik ki a' Frantziák által — az illetéknépen vétetett portékák, kiváltképen a' posztó és válzon Frantzia Országba küldetnek.

Az alsó Rénus mellyekéről 31. Oct. Még most is szüntelen készítik a' Frantziák a' Rénus túlsó partján el kezdett sántzaikat — múlt v. sárnap emeltetett fel *Koblentzben* a' szabadság fája, a' melly körül sokáig táncoltak a' patrioták — tegnap minden fegyver el szedtetett a' lakosoktól. — *Trierből* sok Frantzia álfzony ment oda által — magában a' városban kevés katonaság fekszik, többire a' *Hundsrücken* felé vonták magokat — a' *Koblentzi* hajósoknak meg engedtetett a' három színű kokárdának viselete. — *Jourdán* Generál tegnap érkezett oda, ma várattatnak a' nemzeti biztosok is. — *Trierben* némelly templomokban meg engedtetett az isteni tisztelet, sokkal több változtatott által tábori magazinnummá. — A' honnyaikból ki költözteknek minden hátra maradt jószágaik kótya vetyére hányattak, az assignaták is el vétettek a' fizetésben. — Nintsen ottan olly nagy drágaság, a' mint eleinte híreltetett vala, egy malter gaboná 8 for. és 40 kr. egy font hús 10 krajtzáron mégyen, a' ju húsnek fontya 8 1/2 krajtzáron.

Melas F. M. Lajtinánt, még mostanis *Thal-Ehrenbreitstein* alatt taborozik, a' várban *Trieri* és *Münsteri* seregek vagynak őrizetben. — Jöbbrá *Nauendorf* Generál fekszik, *Neuviden* által egészlen *Unkelig* és *Lintzig*, holott a' nagy armádiahoz tsatolta magát, a' melly *Düsseldorf*ig nyúlik ki. — A' Rénusnak felső része is jó őrizet alatt vagyon, az egész cordon 200 ezer emberből áll, a' kik, hogyha tökéletességre nem talál e' télen

a' békesség menni, tavasszal új erővel kiálhatnak a' márs mezejére. — A' Koblentzben lévő Frantzia Generál, Melas F. M. Lajtinánthoz küldvén maga adjutánsát és egy hadi commissariust, háttározatlan időre való fegyver szűnéssel kínálta őtet meg, mellyre ez azt válaszolta, hogy illy meffe ki terjedő hatalma nem lévén az Austriai vezéreknek, magától arra nem áihat, hanem jelentést fog arról Tsálszár ő Felségének tenni, és a' Fr. Geóerálnak a' választ tudtára adni. — Enoek az adjutánsnak belzéde szerént, Marceau híres Generál még igen ifjú és csak 24 esztendő, de nagy vitézi talentommal bíró ember. — Addig is, míg a' Tsálszár felelete oda érkezne, mind a' két armádia tsendesen fogja magát viselni. — A' Koblentzi, Kolóniai és Bonni lakosok, nyughatatlansággal mondatnak szabadulásokat várni, vagy a' békesség által, vagy más módon.

Eleinten igen vitézi módon viselték magokat Rheinfolsben a' Hassiai öríző katonák, és egynéhány izben vissza is verték onnan a' Frantziákat; de ezek, szokások szerént, nem gondolván sokszor szenvedett veszteségekkel; újjabb 's nagyobb erővel mentek az ellen, és a' mint egy Nov. 3-ikán költ Frankfurti levélből olvassuk, az előtt való nap el is foglalták azt capitulatio mellett (m).

(m) Rheinfels egy magas hegy tetején epitetett erős vár a' Rénuson túl, Kobientz és Bacharach közt, Sz. Goar szomszédságában, melly eleintén a' Hessen Rheinfelsi Landgráfhhoz tartozott; de mivel neki elegendő tehetsége nem volt annak a' Frantziák ellen való védelmezésére, hasznos fel tételek alatt, 1754 ik esztendőben által engedte azt a' Hessen Casseli Landgráfnak. — Ezen várhoz három fal és hét major tartozik. — Vele által ellenben fekszik a' Neucauzeneinbogeni, magas köfszklán épült erős vár, és már most ezt is a' Hessen Casseli Landgróf bírja.

Az egyezés szerént, az ebben volt Hassiai garnizonnak sem szabad ezen háborúban a' Frantziák ellen fegyverrel szolgálni, mind addig, míg vagy ki nem válnának, vagy fel nem tseréltetnek.

Manheim 28. Oct. A' szomizédtságban lévő Frantziákhoz egynéhány segítő truppok és ágyúk érkeztek, mind az *Oggershejmi* utak mellett, mind a' *Friesenhejmi* erdőben a' fákat le vagdalták, és *Oggershejmi*, *Friesenhejmi*, és *Murdenhejmi* sántzaikat, 's tábor helyeiket meg erősítették azokkal. — Egy későbbi *Manheimi* levél ezeket beszéli, hogy még most is előbbi tanyáikban legyenek a' Frantziák, és bátor szüntelen foglalatoskodjának sántzaiknak készítésében, de azért még is tsendesen tartják magokat. — Egy kis időtől fogva, sok honnyaikból ki futott, Réuson túl lakók, vissza akartak hazájokba térni, de által nem bocsátatták a' Frantziáktól. Hasonló szerentsétlensége volt még ma is egynéhánynak, kiket a' Frantzia külső őrrónállók, mind barmaiktól, mind házi butorjaiktól és ágybeliektől meg fosztottak, a' mellyeket mindazáltal egy oda érkezett hadi tisztnek parantsolattyára vissza kellett nékiek adni.

A' Sárdinai király is békességet kíván a' Frantzia respublikával szerezni, melly végre igen sürűen járnak a' Kurírok *Turinból Genúba*, 's innen amoda. — Egy *Párisi* közönséges levélből olvassuk, hogy a' Spanyol Országi király is követet küldött volna a' Conventhez, 's különös békességre akar vele lépni. A' *Genuai* respublica már annyiban meg esmérte a' Frantzia respublicának valóságát, és másoktól való nem függését, hogy annak oda küldött követjét, követet illető pompával és tisztességgel fogadta el. — Es így nagy reménységünk lehet, hogy nem sokára el fog aludni a' hadakozásnak tüze.

Frígyes Belgíom.

A' Hollándiai levelek szüntelen panaszolkoznak az Anglus katonák ellen, a' kik ímítt amott rosszúi bántak a' lakosokkal, és nem kevés törvényteleniséget vittek végbe, keveset gondolván a' *Yorki* hertzeg által minapában ki hirdetett kemény parantsolattal. — E' miatt kellett a' helytartó fejedelemnek *Utrechtbe* és *Arnheimba* menni. A' Hollándiai örökös fejedelem is a' pénzverő műhelyekbe küldötte arany és ezüst edényeit, hogy azokból pénz veretessen a' hazának szolgáltyára. — *Elliot* Ritter, *Hágán* keresztül *Brunsvigiába* utazott, hogy a' hertzeget az Anglus és egyesült truppoknak kórmányával meg kínálja. —

Az *Oct. 19-ik* napján Anglusok és Frantziák közt, *Nimwegentől* nem messze történt tsatának igen véresnek kellett lenni, mellyben mind a' két részről sokan maradtak a' tsata piatzon, kiváltképen az Anglus regementek sokat vesztettek, hanem ök is tsak nem egészen özve aprítottak egy Frantzia huzár regementet. Ezen vérestsata után mingyárt *Nimwégenbe* vonták magokat az egyesült Anglus és Hollandus seregek, de ott sem maradhattak meg, hanem harmad nappal az után ki küldvén onnan az ágyúkat, rész szerént *Arnheimba*, rész szerént pedig a' *Gropi* lineának fe-
dezésére mentek. —

A' *Weseli* és *Emmerichi* levelek beszélik, hogy 600 Fr. lovas ment hé *Oct. 19-ikén Klivába*, holott a' vadas kertben telepedek le, és nem kevés kárt tsínáltak az abban lévő múlató palotákban. Ennekfelette igen sok furázst parantsoltak magoknak adattatni, u. m. 170 malter zabot, és 6000 portió szénát, egy portiót 18 fontra számlálván, a' falukra különösen vetették az adót, és noha *Oct. 20-ikán* onnan, az az *Klivából* ki mentek, hanem ekkorig oda tétetett által fő kvártélyok. — Minden mozdulásaikból, és ide's tova való tsavargásaikból azt lehet ki húzni, hogy *Geldrián* keresztül akarnak a' Hollándiai tarto-

mányba bé nyomúlbi. Ettől való félelem miatt sok gazdag kómárok oda hagyták honnyaikat, töbnire mind *Hamburgba* mennek, és ott akarják hazajognak sorsát el várni. — Természetesen nem hagytak otthon pénzeket, hanem azt is oda vitték magokkal. — Ezek közt nagyon a' leg nevezetesebb Hollandiai kereskedő *Hope* is.

Nagy Britannia.

Önön magok a' *Londoni* levelek beszélik, hogy kevés remécsége nagyon a' ministeriumnak az Amerikai Statusok és Brittusok közt lévő tsendességnek további fenn tartásához. A' *Dundas* Status titkokhoz minap Amerikából jött tudósítás után, a' mellyben tudniillik a' jeleptetett, hogy az Anglus és Amerikanus hadi seregek egymás ellen iszáztak, rendkívül való gyűllést tartottak a' ministerek, és mingyárt parantsolatot küldöttek az Amerikában lévő Anglus követhoz, hogy igyekezne ezt a' történetet szép szöszivel el intézni, attól mindazáltal tartanak, hogy a' Frantziák olajat fognak a' tüzre önteni, és az Amerikai respublikát Anglia ellen fél ingerleni. — *Hood* Admirá ismét vissza ment Korsika szigetébe, hogy ottan *Elliot* úrral együtt el intézhesse a' már el kezdett kormány székét; de talám azért is, mivel, a' mint *Gr. Wallis* Ts. K. hadi Tármaster írja a' Feis. udvari hadi Kancelláriának, e' pedig múlt szeredán déli után a' Bétsi diarium által ki hirdettette, a' *Touloni* ki kötő helyben lévő Frantzia hadakozó hajók, és egynéhány ezerből álló truppok fognak az ellen menni, és ha lehetséges lehet onnan ki akarják az Anglusokat küszöbölni. Egy bizonyos minister, a' ki már 18 hólnaptól fogva tractal a' Frantzia cabinetummal, azt mondja e' felől, hogy e' felettebb titkosan folytattya maga dolgait, és ennek politicajáról sem a' Conventnek, sem valamelly clubnak gyűlléseiben még csak egy szótskát sem lehet hallani. *Sayer* abbas forgatya a' Fr. respublika alkotmányának kérékeit, e' pedig titkosan dolgozik maga szobájában,

és sem több sem kevesebb mózdulást nem ad azoknak, hanem csak a' mennyi az alkotmánynak fenn tartására kívántatik.

Az *Edinburgban* halálra sententziáztatott két Status bűnösnek sententziáját annyiban meg enyhítette az Angliai király, hogy egyiknek halálos büntetését elhalasztatta, a' másik pedig Oct. 15-diken fei akasztatott (Status bűnösöknek nevezetnek a' haza árúlok, a' király ellen párt útok, és annak élete után leselkedők). Ez egy feketére festetett szekéren vitetett a' vesztő helyre, mellyben mellette ült a' hóhér is egy bárdot tartván kezében. — Minekutánna dog teste le véttetett volna az akasztó fáról, egy deszkára ki terjesztett, feje elütetett, és illyetén szökkel mutattatott a' néző sokaságnak: *Ez egy Status bűnösnek a' feje, minden hozzá hasonló bűnösök hasonló módon fognak meg büntettetni.* A' jelenva ó nép éppen nem látatott ötet szánni, önnön maga pedig szerentstetlen ki meneteléhez illendő meg bánással holt meg.

Frantzia Ország.

Borzad a' természet nem látásán, hanem csak hallásán is azoknak, a' miket a' *Roberspiere* alkotmányának követői végbe vittének. — Egy nevezetes irás jött ki mostanában *Párisban*, melly *Burrere, Collot d'Herbois, Billaud és Carriere* ellen nagyon intézve. Ebben ekként mondatik *Collot* beszélleni: Nem tudom, *úgymond*, figyelmezni fog e' réánk a' következő idő, avagy nem; azt mindazáltal jól tudom, hogy a' mostan élők töllünk borzadoak. — Mit mivelünk? Európának manufacturás városai közül a' leg szebbet, leg nevezetesebbet el törlöttük — négy's öt ezer paterfamiast, jó maga biró gazdát agyon lövettünk; — hét, vagy nyöltz ezer kastélyt porrá égettünk — 40000 minden némű és korú embert guillotinoztattunk, — 400000 Frantziát tömlöztzre hánytunk s. a' t. Ezek azok a' tsekély hibák, mel-

Iyek most szemeinkre hányattatnak — ezek azok a' nyomorúlt vétkek, a' mellyekkel vádoltatunk, — Valósággal meg nem érdemlik, hogy azokról emlékezzünk is s. a' t."

A' *Nantesi Criminale* forum 14 tagjai ellen indítatott processusnál allig lehet nevezetesebbet gondolni, olytat, a' mellyben több erő, és több igasság uralkodna. Egyfzersmind ki nyilatkozattatya a' Conventben mostan uralkodó izelid alkotmányt is. — Lehetetlen *ügymond*, nagyobb kegyetlenséget, otsmányabb gonofzságot, szabad tettés szeréat vaióbb erőszakosságot, borzasztóbb erköltstelenséget, még tsak gondolni is annál, a' mivel a' *Nantesi Criminale* forumnak tagjai vádoltatnak. — Talám e' világnak minden krónikájában, sőt talám a' leg barbarusabb századnak történt dolgai közt sem lehetetne a' *Nantesi Criminale* forum gonofztselekedeteihez hasonlót találni. — Náilloknál *Néro* sem vólt vért szomjuzóbb, *Phalaris* sem kegyetlenebb. — A' jó hazafiuságnak aíl ortzája alatt minden ki gondolható kegyetlenséget gyakorlottak, hogy a' gonofzságot meg koronázhassák, a' kegyes embereket meg öldösték, meg fojtották az ártatlanságnak szavát. — A' szabadság el futott a' *Ligeris* partyaítól. — Részketve utazott az utas *Nantesbe*, ebbe a' várasba, a' mellyben a' szabadságnak harangja leg elsőben is meg vonatott. — Nem találta abban többé azokat a' Nantesbelieket, azokat a' republikánusokat, a' kik a' *Kis Britanniai* és *Vendei* ingoványos helyekben lappangó kigyók ellen leg elsőben ki költtek. — Nem lehetett többé benne azokat a' vitézeket szemlélni, a' kik *Rennesben* leg elsőben is fel állították a' szabadság fáját — szerentsélen atyáknál egyebet látni nem lehetett *Nantesben*, a' kik önnön magok kivánták a' halalt, és olyan anyáknál, a' kik könnyuhulatással kivánták magzattyaikat magoknak vissza adattatni. — Ezt miveltek a' magokat patriótáknak nevezett *Nantesiek*, a' kik minden tehetős lakosokat tömlöztökre hányattak, 's pénzen vétették meg

velek szabadságaikat — annak meg vétele aránt alkura mentek velek, és nem egyszer kéttzer, hanem többször is kellett ezt szenvedniek. — Krétával jegyezték meg azoknak házaikat, a' kiket az áldozatra rendeltek, és minekelötte meg fogattattak vólta, már annakelőtte fel osztották azok a' barbarus birák magok közt jószágaikat. — És nemcsak magában *Nantes* városában, hanem annak környékében is azt műveiték, fosvénységeknék és gonosz indulattyaiknak ki elegítésére — éppen olt gyalázatos vóit magános életek, mint közönséges hivatallyoknak folytatása. — Egy szerentsétlen affzony tudakozódván közzük egyik töl, férjének állapattya felöl, iliyetén választ vett ettöl a' barbarustól, *semmit sem tudok*, úgymond, *felöle, nem is méltó eránta szorgalmatoskodni, minél előbb meg hal, annál hamarabb birni fogunk örökségeivel.*"

Ezek a' törvénybe idéztetett *Nantes*beliek nem tagadják ugyan végbe vitt gonosz tselekedeteiket, hanem mindenben *Carriere* nemzeti biztost okozák, a' ki rész szerént parantsolta, rész szerént meg engedte azokat. — A' biráknak bé nyújtott irásokban ekként szóllanak: Az az ember, *úgymond*, a' ki agyvelőinket meg hevesítette, a' ki minden mózdulásainkat tettzése szerént igazgatta, a' ki értelmünket despotisálta, még is szabadon vagyon, és tsendesen nézi kétségbe esésünket. — Nem! azt kívánnya az igasság maga eleibe, a' ki a' mi hívségünkkel vissza élt — a' ki bennünket meg rontott, — azt, a' ki azon méllységet, a' mellybe szembé húnnya rohantunk, nekünk mutatatta, még is már most egészlen magunknak hagyott bennünket. — A' mi ügyünk egy áttallyában azt kívánnya, hogy *Carriere* is jelennyen meg a' birák előtt; szükség, hogy mind a' biráknak, mind a' népnek tudtára légyen, hogy mi tsak szenvedő eszközei vóltunk az ő parantsolatlyaainak és kégyetlensége-nék. — Birák, kiknek magatok viselete részre való nem hajlást mutat, kiknek olt számos el tévelyedett lakosoknak életek és betsü-

letek kezeitekben vagyon, reményük, hogy nyomorúságunk 's vétkeink szerző okának tudása nélkül, nem fogok ellenünk sententziát mondani. — Kérünk benneteket az igazság nevében, idézzétek magatok eleibe *Carrierot*, ő igazítsa meg szerentsétlen agenseit, avagy ő esmérje meg magát bünsősnek lenni.

Eppen meg nem lehet fogni, miért kesedelmezik a' *Párisi* revolutionális izék *Carriernek* törvénybe való idéztetésével, talám ugyan attól tart, hogy ő magát a' köz jóra ügyelő Commissió eszközének lenni vallyá, a' mellynek még akkor a' Conventis hatalmában volt. — Talám ugyan attól tart, hogy *Carriere* el nem fogja titkolni, hogy 1793. ikban *Oct. 20* ikán maga a' Convent határozta meg *Vendének* elpusztítását — hogy ő maga írta meg a' Conventok 90 papnak általa vízbe lett fojtattását — végtére hogy épen olly büsös légyen a' Convent, mint ő.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Lengyel Ország.

Baró *Forsen* Orosz Generál Lajtinánt, *Kosciuskónak* fogságba lett esése után illyetén levelet írt a' Lengyel királynak. — „A' *Kamékban* táborozott Lengyel corpusnak tökéletes megveretése, számos felsőbb és alsóbb rangú tiszteknek és embereknek el fogattatása, sőt annak az embernek is fogságba lett esete, a' ki az 1794. iki revolutionnak fő oka, indítója és feje volt, voltának az *Oct. 10* ikén esett viadalnak szerentsés következései. — Tökéletesen meg lévén én arról győztetve, hogy mind Felsőség, mind a' Lengyel republica most már vissza tértenek eredeti jussaikba, el nem mulatom a' törvényes hatalomhoz folyamodni, és a' Lengyel fogságban lévő Orosz Generálisoknak, tiszteknek, katonáknak, házi tselédeknek, követség tagjaioak, sőt még az állzonyoknak szabadságba való helyheztetéseket is sürgetni. — Kivánám, hogy mindnyájan az én kormányom alatt lévő corpushoz küldettetének

által. — Ezeknek rövid időn lejendő vissza téré-
sek fogja azon hajlandóságomat öregbíteni, melly
bennem vagy on annyit művelni, a' mennyi nekem
engedtetett, és a' mennyi töllem függ. — Azon
reménységben lévén, hogy Lengyel országnak előb-
bi állandó tseudeessége ismét vissza fog adattatni,
és hogy nékem, még e' folyó esztendőben szeren-
tsém leszen Felséged mélységes tiszteletére,
kérem alázatossan Felségedet, méltóztassa ki-
vándságomat tellyesíteni, és azon jó indulatomat
elfogadni, mellyel vagyok s. a' t."

Ezen levelre azt válaszolta a' Lengyel király,
hogy a' fő vezérnek elfogattatása még el nem
végzette a' dolgot; s' őtet arra épen nem indit-
hattya, hogy azon revolúciótól, mellyre esküvés-
sel kötelezte magát, és a' mellynek alkotmánya
mellett meg is akar maradni, el álljon. A' Len-
gyel fogságban lévő Oroszoknak szabadossan való
betsattásokba másképen meg nem égyezhet, ha-
nem azoknak fel tséréltetnek.

A' *Poseni* tudósítások szerént, következő
tikkelyekből álló parantsolatott küldött az oda-
való Kormány Széknek a' Fels. Prussiai király:
1) hogy egy insurgens se büntetessen meg, meg-
vizsgáltatása és meg halgattatása előtt; hanem őri-
zet alatt tartatván, vizsgáltasson meg, és a' tör-
vény szerént mondattasson rája sententzia a' ren-
des bírák által. — 2) Senki se adjon hitelt azok-
nak az imitt amott ki szóratott költött híreknek,
mintha ő Felsége a' Prussiai király catholicus
jobbágyait el nyomni akarná, sőt inkább hitesse
el minden magával, hogy minden vallásbeliek a'
törvénynek egyenlő védelmében, egyenlő jussok-
ban, egyenlő lelki ismérői szabadságban része-
sülnek, egyenlő adót fizetnek, egyenlő módon
részesülhetnek a' királynak atyai kegyelmességé-
ben is s. a' t.

Berlinből írják, hogy az Orosz seregek se-
bes lépésekkel mennyenek *Warsovia* felé; hogy
az Orosz Tsáizárné, Lengyelek ellen küldetett ár-

mádiáját egészen a' Prussiai király szabad dispositójára bízta; hogy *Denisof* Generál egy Lengyel corpust tökéletesen meg vert; és hogy *Suvarow* Generál, *B. Fersen* Generállal öszve kaptisolva ményen *Warsóvia* ellen, és hogy *Gr. Schwerin* Prussus Generál Lajtináat is oda menni parantsoltattott; végre, hogy már el foglaltak légyen az Oroszok *Warsóviát*, melly utólsóbb hírnek, mint bizonytalannak, tellyességgel hitelt nem adhatunk.

Ki tudja, miként leszen a' szegény Sarmatának do'gok, akár mint iparkodjanak ők, lehetetlen nékiek, három ellenek ki költ hatalmas monarchiának ellenek állani. Nemcsak az Oroszok és Prussusok, hanem, a' mint bizonyos tudósítasokból tudjuk, az eddig Gallitziában táborozott Austriai seregek is ki költék ellenek. Múlt postán követezendő foglalati levelet vettünk azon ármádiától: Ea, *úgymond velünk levelező barátunk*, Septembertől fogva szüntelen útban voltam, Octobernek 20 ik napjáig, a' midőn t. i. Nagy Lengyel Országának *Josefow* névű kis váraskájába, az *Eszterházi Antal* vacans regementjének 3-ik batallionnyához meg érkeztem, és így, meg sem állapadtam Gallitziában; *Josefowban* is csak két nap lehettem, mivel 3 ik nap déli után olyasparantsolatya érkezett három compániánknak, hogy nyomullyn bellyebb Lengyel Országba, melly parantsolat után, magam egy óra múlván meg indúltam tzugommal, 's jöttem az el múlt éjjel *Zenditsovig*, hová egy óra múlván meg érkezvén egy compánia, magunkat a' *Vistula* vizének északi partyára postiroztuk. — A' batallionnak hátra maradt három compániája ma fog utánunk nyomulni, fel váltatván *Josefowban* az *Alvintzy* 3 ik batallionnya által. — Tehát a' mi batallionunk fogja ezen részt egész *Sendimirig* meg ülni, a' holott *Devins* Oberst batallionnya fekszik. Éppen most érkezett hozzánk a' *Vétsei* huszár regementjének egy escadronja is, a' több része ezen regement-

nek még hátra vagyon, de reménylök, hogy ez is utánnuk fog nyomolni s. a' t."

Lissa városából iratik, hogy *Kalisch* körül nagy számmal gyüllöttek legyen öfzve a' Lengyel insurgensek, és hogy, a' mint mozgásaikból, 's készületeikből előre is előre lehet venni, alsó Silesiába akarnak bé ütni. — Egy *Kalischba* menni igyekezett, 's pénzel meg rakatott Prussus szepteret el is tsiptek.

A' Kurlándiába bé ütöttek, de onnan ismét ki hajtattak nem igen recomendálták magokat a' lakosok előtt. Egy onnan jött levél ezeket bezzéli felölök: A' Lengyelek, *Agymond*, ki üzetettek tartományukból, holott nem kevés kárt tettek. — Kiváltképen nagyon ki üresítették a' hertzegei jószágokat, a' hertzegnek ménését el fogták, 's öltös pénzen adták el másoknak — a' hertzegei kasszából többet vittek el 20 ezer tallérnál, e' mellett azon igyekeztek, hogy pártosságra indithassák a' parasztokat, fel is költenek közülök sokan, és ha fejeiket meg nem fogattatta, 's meg nem büntettette volna a' hertzeg, nagy tűz tamadott volna a' kis szikrából. — Már is sokan közülök, kaszákkal, nyársakkal, fejszékkel, 's más ezekhez hasonló fegyverekkel mentenek a' hertzegei palota ellen, a' honnan mindazáltal félylyel üzték őket a' huzárok és kozákok — 30 an közülök el fogattatván, katona módra hűsítették meg.

Orosz Birodalom.

Egy *Ukase*, az az, Tsászári parantsolat által, minden tartományaiban közönséges rekrutirozást parantsolt az Orosz Fejedelem állzony, melly szerént régi tartományaiból minden 100 emberből egyet, közelebb keresett Lengyel jószágaiból pedig öt embert kell ki állítani; a' melly az Orosz Birodalomnak népességéhez képest, 240 ezer főre fog menni. — Hertzeg *Kartascheff* Obestert, a' ki *Suwarówt* Generálnak Sept. 18-ikán Lengyeleken

Brzesce mellett vett győzelmének hírével Pétervárába küldött, leg oltan Brigadiros Generálságra emelte, és egy betses gyűrűvel meg ajándékozta a' Tsázárné. Ennekfelelte azokhoz a' Generálisokhoz és alsóbb rangú tisztekhez, a' kik már eddig is meg különböztették magokat a' Lengyel insurgensek ellen, különös kégyelmességét mutatta, 's egynehányát közülok fel is vétetett az Orosz vitézi rendekbe.

Lythvanidnak, Braclawi és Isjaslawi névű vajdaságaiban lakó nemesség, a' Feis. Orosz Tsázárnéhoz, mint új uralkodó fejedelméhez mutatandó szives hajlandóságának ki nyilatkoztatására, arra kötelezte magát, hogy az ott lévő tábori táarakat, önként, és ingyen meg fogja gabonával tölteni. Erről tudositván az Orosz Tsázárné *Tutolmin* Generál Lajtinánt által, nemcsak rendkívül való kégyelmességgel vette a' fellyebb említett Lythvániai nemességnek hozzá mutatott alázatos engedelmisségét, hanem ennekfelelte *Oct. 3-ikán* következő *Ukaset* készíttetett és küldetett annak a' fő kormányzó Tanács által. „Az *Ekatarinoslawi* nemességnek ditsiretes példája, és buzgosága, a' melly t. i. szolgálatukra számos gabonát ajánlott, em maradt követés nélkül; a' *Braclawi* és *Isjaslawi* nemesség hasonló tanúbizonyságát mutatta hozzánk való hívségének az által, hogy magát, hadi seregeinknek tapalására, szükséges gabonának önként való adására le kötelezte. — Minthogy a' nevezett nemességnek ezen jó indulatját mi különös kégyelmességgel vettük; parantsollyuk fő Tanácsunknak, hogy adja nekik anyai háladatosságunkat tudokra, 's vétesse el adakozásokat az ott lévő kormányzó Generál által, s. a' t.

D. D. S.